

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/15/2024
Identifikačné číslo spisu:	6121524095
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6121524095.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava-mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej spoločnosťou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava-mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému Ľ. S., narodenému X. Z. XXXX, K., Š. XX, zastúpenému advokátom Mgr. Ondrejom Barnom, Stropkov, Námestie SNP 16, o zaplatenie 3 264,62 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 21Csp/21/2022, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. júna 2023 sp. zn. 20CoCsp/13/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 29. júna 2023 sp. zn. 20CoCsp/13/2023 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 21Csp/21/2022-199 zo 6. októbra 2022 zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 1 600 eur; žalobu zamietol; žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni plnom rozsahu.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 39, § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 483/2001 Z. z.“) a na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil skutkový stav, z ktorého vyplynulo, že právny vzťah vznikol uzavretím zmluvy o splátkovom úvere č. 0494511707 dňa 22. júna 2011, na základe ktorej veriteľ Slovenská sporiteľňa a. s. poskytla dlžníkom spotrebný úver na čokoľvek vo výške 9 000 eur s dojednanou výškou úrokovej fixnej sadzby do splatnosti vo výške 12,90 % platnej ku dňu schválenia. Výška mesačnej splátky bola v sume 32,02 eura do 30. júna 2011 a od 18. júla 2011 vo sume 144,78 eura s počtom splátok 120 od 18. júla 2011. Ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) bola určená vo výške 15,09 % a celková čiastka spojená s úverom predstavovala sumu vo výške 16 668,26 eura. Z dôvodu nesplácania úveru riadne a včas, právna predchodkyňa žalobkyne výzvou z 30. októbra 2020 vyzvala žalovaných na okamžité zaplatenie dlžných splátok vo výške 1 776,13 eura s tým, že v prípade neuhradenia sumy veriteľ pristúpi k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Uvedená výzva bola žalovanému zaslaná doporučene podľa podacieho hárku dňa 3. novembra 2020, ktorá zásielka bola doručená adresátovi dňa

5. novembra 2020. Z dôvodu nezaplatenia dlžnej sumy, právna predchodkyňa výzvou zo 17. decembra 2020 oznámila žalovanému zosplatnenie celého úveru s dlžnou pohľadávkou vo výške 3 830, 29 eura. Zároveň oznámila žalovanému, že v prípade neuhradenia pohľadávky je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe. Oznámenie o zosplatnení žalovaný prevzal dňa 23. decembra 2020. Dňa 23. marca 2021 právna predchodkyňa žalobkyne zmluvou o postúpení pohľadávok uzavreť so Slovenskou sporiteľnou a. s. ako postupcom a žalobkyňou postúpila pohľadávku žalovaného, ktorú skutočnosť mu oznámila listom z 30. marca 2021.

1.2. Súd prvej inštancie posúdil právny vzťah ako spotrebiteľský. Vo vzťahu k posúdeniu dôvodnosti uplatneného nároku uviedol, že žalobkyňa odvodzovala uplatnený nárok z titulu zmluvy o postúpení pohľadávok z 23. marca 2021. Na základe listinných dôkazov predložených žalobkyňou súd prvej inštancie akcentoval, že doručovanie výzvy právnej predchodkyne žalobkyne z 3. novembra 2020 žalovanému, bolo preukázané podacím hárkom o odoslaní doporučenej zásielky. Podľa výsledku sledovania doručenia zásielky prostredníctvom stránky Slovenskej pošty, a. s. bola zásielka doručená žalovanému dňa 5. novembra 2020. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru z 2. decembra 2020 bolo taktiež preukázané podacím hárkom o odoslaní doporučenej zásielky, ktorá zásielka podľa výsledku sledovania Slovenskou poštou a. s. mala byť doručená žalovanému dňa 23. decembra 2020. Žalobkyňa síce predložila súdu prvej inštancie podacie hárky z 3. novembra 2020 a z 21. decembra 2020, ako aj výsledky doručenia zásielok, avšak z týchto listín nebolo zrejmé, či sa zásielky dostali do sféry jeho dispozície a ani čo bolo obsahom predmetných zásielok. Podanie takejto listiny na poštovú prepravu neznamená, že žalovaný mal možnosť sa s výzvou oboznámiť. Podľa upravených podmienok doručovania Slovenskej pošty, a. s. k 19. marcu 2020 z dôvodu pandémie, pošta doručovala doporučené zásielky bez doručienky alebo dobierky vhadzovaním do domovej listovej schránky. Za deň doručenia sa považoval deň vhadzenia takejto zásielky do schránky alebo uloženia zásielky v poštovom priečinku. Z vykonaného dokazovania, ako aj z listinných dôkazov predložených žalobcom nevyplýva, že by výzva na splatenie dlžnej časti úveru z 30. októbra 2020 a výzva na uhradenie zosplatneného úveru zo 17. decembra 2020 bola žalovanému preukázateľne doručená, keďže v priebehu konania nebola predložená či už doručienka alebo kópia vrátenej neprevzatej listovej zásielky. Zo strany žalobkyne tak nebol predložený žiaden dôkaz, ktorým by bolo preukázané, že by jej právna predchodkyňa skutočne upozornila žalovaného na možnosť predčasného zosplatnenia úveru, kedy sa tak malo stať a že také upozornenie skutočne bolo žalovanému doručené, či aspoň doručované do sféry jeho dispozície. V danom prípade bolo povinnosťou žalobkyne preukázať, že žalovaný sa s obsahom zásielky mohol oboznámiť, čo sa však nestalo. Dôsledkom nesplnenia povinností veriteľa uloženej mu kogentnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka na ochranu spotrebiteľa je neplatnosť právneho úkonu a to vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru.

1.3. K výzve z 3. novembra 2020 súd prvej inštancie podotkol, že neobsahovala poučenie, že aj keď napriek výzve bude spotrebiteľ viac ako 90 kalendárnych dní s plnením čo i len časti svojho záväzku voči banke v omeškaní, banka aj bez jeho súhlasu môže svoju pohľadávku postúpiť inému aj nebankovému subjektu. S poukazom na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2002 Z. z. musí byť výzva kvalifikovaná. Zákon síce nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti na túto výzvu, avšak z obsahu a zmyslu tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka jednak vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní a upozorniť ho, že po márnom uplynutí lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, hoc aj nebankový subjekt bez súhlasu dlžníka. Obsahom výzvy z 30. októbra 2020 bola výzva na uhradenie dlhu vo výške 1 776,13 eura s upozornením, že ak žalovaný neuhradí sumu v lehote 15 dní, je banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru a žalovaný bude musieť uhradiť celý poskytnutý úver s príslušenstvom. Z rovnakého dôvodu nemohla byť za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2002 Z. z. považovaná výzva zo 17. decembra 2020, v ktorej právna predchodkyňa žalobkyne neuviedla lehotu 90 dní na úhradu zosplatneného dlhu a možnosť postúpiť zosplatnenú pohľadávku aj na nebankový subjekt. Posúdením splnenia podmienok pre postúpenie bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, súd prvej inštancie skonštatoval postúpenie pohľadávky ako absolútne neplatný právny úkon. Skúmaním ex officio aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne v spore dospel k záveru, že žalobkyňa nie je v spore aktívne legitimovaná z dôvodu nepreukázania účinného postúpenia pohľadávky, s prihliadnutím na ochranu spotrebiteľa ako slabšej strany sporu. Na základe uvedených dôvodov žalobu zamietol. Z dôvodu späťvzatia žaloby sčasti o sumu 1 600 eur, súd prvej inštancie konanie v súlade s ustanovením §

145 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) zastavil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 29. júna 2023 sp. zn. 20CoCsp/13/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch; stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení skonštatoval správne zistenie skutkového stavu, ako aj správnosť jeho právneho posúdenia. Na doplnenie a k uplatneným námietkam uviedol, že z obsahu spisu vyplynulo, že na základe návrhu žalobkyne Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz sp. zn. 3Up/1755/2021 zo 6. decembra 2021, ktorým oboch žalovaných pôvodne aj Z. G. a žalovaného zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť uplatnenú pohľadávku. Vo vzťahu k pôvodne žalovanej Z. G. platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a voči žalovanému sa nepodarilo doručiť platobný rozkaz do vlastných rúk. V súvislosti s posudzovaním splnenia bankovej pohľadávky odvolací súd akcentoval, že zákon č. 483/2001 Z. z. nad rámec pravidiel cesie v Občianskom zákonníku sprísňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

2.2. V spotrebiteľskom vzťahu je potrebné pri posúdení jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu zohľadniť i špeciálne ustanovenie k ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. Citujúc ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka odvolací súd prezentoval názor, že v prípade spotrebiteľských záväzkov ide o dva rôzne právne úkony veriteľa, a to upozornenie na uplatnenie práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a samotná žiadosť o zaplatenie celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky. Podmienkou riadneho zosplatnenia dlhu je riadne doručenie oboch prejavov vôle veriteľa dlžníkovi. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nepredpokladá samostatné predchádzajúce písomné upozornenie na uplatnenie tohto práva.

2.3. Právna predchodkyňa žalobkyne vyhlásila predčasnú splatnosť úveru listom z 2. decembra 2020, ktorého doručenie dlžníkom preukázala doručenkami. Žalobkyňa síce v konaní predložila písomnú výzvu z 30. októbra 2020, ktorou upozornila dlžníka na uplatnenie práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak dlžnú sumu v lehote 15 dní od doručenia tejto výzvy neuhradí, nepreukázala však, že by jej právny predchodca upozornil dlžníka na to, že mieni vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru, resp. že by sa takéto upozornenie dostalo do ich dispozičnej sféry. Pre splnenie podmienky písomnej výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bolo nevyhnutné, aby písomná výzva sa dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Žalobkyňa o doručení výziev a oznámenia do dispozičnej sféry dlžníkov predložila ako dôkaz poštové podacie hárky s dátumom podania z 3. novembra 2020. Predloženie samotného elektronického podacieho hárku samo o sebe ešte nedokazuje, že došlo k doručeniu zásielky, t. j. nepreukazuje, aký bol osud zásielky po jej odovzdaní na pošte. Ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka jednoznačne vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi - neprítomnej osobe. Nestačí teda v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry dlžníka ako adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou a s jej obsahom. Pre preukázanie uvedeného je totiž potrebné, aby žalobkyňa preukázala, že listina došla do dispozičnej sféry dlžníka, a to buď doručenkou alebo kópiou vrátenej listovej zásielky neprevzatej spotrebiteľom v odbernej lehote. V súvislosti s kópiou sledovania doručenia zásielok s výzvami cez Slovenskú poštu a. s., ktoré boli odoslané dňa 3. novembra 2020 a časovo by zodpovedali momentu pred vyhlásením predčasnej splatnosti, odvolací súd uviedol, že ide o vykázanie administratívnej činnosti Slovenskej pošty a. s. bez ohľadu na to, kto v skutočnosti poštovú zásielku prevzal. Skutočnosť, že žalobkyňa odoslala na prepravu zásielku, ktorú podľa jej tvrdenia doručovala dlžníkovi neznamená, že tým bolo preukázané aj doručenie tejto zásielky dlžníkovi do jeho dispozičnej sféry. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd skonštatoval, že žalobkyňa v konaní nepreukázala aktívnu vecnú legitimáciu, preto nebol daný základný predpoklad platného postúpenia pohľadávky, ktorej

sa žalobkyňa domáhala, a ktorým bola splatnosť postupovanej pohľadávky.

2.4. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že z obsahu spisu je zrejmé, že postupca nepostupoval v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., keď nezaslal dlžníkovi kvalifikovanú výzvu v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Zákon síce nestanovuje žiadne osobitné obsahové náležitosti na túto výzvu, avšak z obsahu a zmyslu tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že nestačí akákoľvek výzva banky na zaplatenie, ale touto výzvou musí banka jednak vyzvať dlžníka na zaplatenie dlžnej sumy s uvedením lehoty 90 dní a upozorniť ho, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, hoc aj nebankový subjekt, bez súhlasu dlžníka. Odvolací súd nepovažoval preukázané tvrdenie žalobkyne o splnení si povinnosti pred postúpením bankovej pohľadávky. Výzva zo 17. decembra 2020 síce upozorňuje, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy, je banka oprávnená postúpiť pohľadávku, avšak nespĺňa vyššie uvedené kvalifikačné požiadavky výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Z uvedeného dôvodu sa odvolací súd nestotožnil s tvrdením žalobkyne, že za takúto výzvu bolo možné možno považovať aj výzvu banky z 30. októbra 2020. Uvedené výzvy boli žalovanému doručované síce pred postúpením pohľadávky dňa 23. marca 2021, avšak na úplne inom právnom základe, a to na podklade ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a nie na podklade ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., pretože jedná sa o výzvu na plnenie s následkom zosplatnenia celého úveru a nie s následkom postúpenia pohľadávky inému subjektu, ako to vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Z dôvodu nesplnenia zákonom stanovených podmienok pre platné postúpenie bankovej pohľadávky, žalobkyňa v konaní nepreukázala jej aktívnu vecnú legitímáciu v spore. Odvolací súd sa nestotožnil ani s odvolacou námietkou žalobkyne, že by súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uvádzaním nesprávnych dátumov jednotlivých výziev a ich odoslania či doručenia spôsobil nepreskúmateľnosť rozsudku. Pokiaľ súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol nesprávny dátum, odvolací súd zhojil uvedenú nesprávnosť uvedením správneho dátumu v odôvodnení tohto rozsudku. Z uvedených dôvodov nedošlo k porušeniu práv žalobkyne v takej miere, že by mal za následok porušenie jej práva na spravodlivý proces. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Namietala nedostatočné odôvodnenie uvedené odvolací súd v súvislosti s hodnotením predložených podacích hárkov spolu s dokladom o sledovaní zásielky (výpisom zo stránky poštového doručovateľa) v kombinácii so zmluvnými stranami dohodnutou fikciou doručenia zásielok. Dôvodila, že podacie hárky spolu s výpismi zo stránky poštového doručovateľa zo služby sledovania zásielok, na ktorých je jasne uvedené číslo podacieho hárku, deň odoslania, ako aj deň doručenia žalovanému, potvrdzujú nielen odoslanie, ale aj doručenie uvedených výziev žalovanému. Odignorovanie tohto dôkazu preto považovala za hrubý zásah do jej procesných práv a do práva na spravodlivý proces. Tým, že odvolací súd neuviedol, akým spôsobom dospel k tvrdeniu, že išlo len o administratívny výkaz činnosti poštového doručovateľa, resp. prečo takýto dôkaz nepovažoval za relevantný na preukázanie určitých skutočností, značne zasiahol do jej práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Dovolateľka s poukazom na rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (sp. zn. 2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017, 6Cdo/98/2017), Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 174/09, ako aj na rozhodovaciu prax v obdobných veciach krajských súdov Slovenskej republiky, ktoré konkretizovala, z ktorých relevantnú časť citovala.

3.1. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietala nesprávne právne posúdenie riešenia otázky, od ktorej záviselo napadnuté rozhodnutie v znení: „či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spolu s dokladom o sledovaní zásielky zo stránky poštového doručovateľa adresátovi, ktorý je spotrebiteľom, spôsobuje účinky riadneho doručenia“ (i). Poukázala na judikát R 4/2021 v znení právnej vety: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.“ Obdobný právny záver vyplýva napr. aj z uznesení najvyššieho súdu z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010, z 30. apríla 2007 sp. zn. 1ObdoV/63/2005, na základe čoho dovolateľka považovala riešenie nastolenej otázky za ustálenú

rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít v súlade s čl. 2 ods. 2 Základných princípov CSP). Dovolateľka nesúhlasila s názorom odvolacieho súdu, ktorý neuznal poštový podací hárok spolu s dokladom o sledovaní zásielky/výpisom zo stránky poštového doručovateľa ako relevantný dôkaz o tom, že právna predchodkyňa žalobkyne žalovanému doručovala výzvy z 30. októbra 2020 a 17. decembra 2020. Predmetný podací hárok č. V. k výzve z 30. októbra 2020 je možné prostredníctvom označenia „Naše číslo X.-XXXXX“ na výzve spojiť s touto výzvou, a podací hárok č. V. k výzve zo 17. decembra 2020 je možné prostredníctvom označenia „Naše číslo X.-XXXXX“ na výzve spojiť s uvedenou výzvou zo 17. decembra 2020. Podacie hárky tak spolu s výpismi zo stránky poštového doručovateľa zo služby sledovanie zásielok, na ktorých je jasne uvedené číslo podacieho hárku, deň odoslania, ako aj deň doručenia žalovanému, potvrdzujú nielen odoslanie, ale aj doručenie uvedených výziev žalovanému. Tvrdenie odvolacieho súdu v odôvodnení jeho rozhodnutia, že ide iba o vykázanie administratívnej činnosti Slovenskej pošty a. s. bez ohľadu na to, kto v skutočnosti prevzal poštovú zásielku nemôže obstať ani s poukazom na informáciu, ktorú Slovenská pošta a. s. uvádza pri tejto poskytovanej službe sledovanie zásielok na stránke uvádza, že „Služba, ktorá vám umožní získať informácie o pohybe vašej zásielky od podania až po jej dodanie adresátovi. Vo vnútroštátnom styku je štandardne poskytovaná ku všetkým zásielkam s podacím číslom.“ Podľa judikátu R 4/2021 súdna prax dospela k záverom, že existujú rôzne spôsoby dojednania fikcie doručenia. Súdna prax sa zhodla na akceptovaní tzv. druhého spôsobu dojednania fikcie doručenia, pričom v predmetnom právnom spore sa jedná o tento tzv. druhý spôsob dojednania fikcie doručenia. Podľa názoru dovolateľky je zjavné, že súdna prax v zásade konštantne akceptuje aj samotný podací hárok ako relevantný dôkaz preukazujúci doručenie zásielky do dispozičnej sféry adresáta. Odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, ak neakceptoval podací hárok ako dôkaz o doručení písomností do dispozičnej sféry žalovaného, resp. v spojení so sledovaním zásielky, takáto otázka ešte v rozhodovacej praxi nebola riešená, pričom sa jedná o esenciálnu otázku v konaní, od ktorej závisí úspech žalobkyne v predmetnom spore z dôvodu preukázania aktívnej legitimácie v spore. Z uvedených dôvodov preto dovolateľka považovala napadnuté rozhodnutie za nepredvídateľné a nepreskúmateľné.

3.2. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka vymedzila otázku, ktorú v rozhodovacej praxi nebola ešte vyriešená v znení: „či v prípade písomnej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. zákon konkrétne vyžaduje kvalifikované požiadavky na túto výzvu, teda okrem výzvy na zaplatenie, aj výslovné uvedenie lehoty 90 dní a upozornenia, že po márnom uplynutí tejto lehoty bude banka oprávnená postúpiť pohľadávku na iný, aj nebankový subjekt, bez súhlasu dlžníka“(ii). Následne dôvodila, že takýto výklad z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. absolútne nevyplýva, a to ani extrémne extenzívnym výkladom. Uvedené ustanovenie predpisuje len obligatórnu písomnú formu výzvy banky voči svojmu klientovi, t. j. výzve banky k úhrade omeškaného peňažného záväzku, ktorá môže byť vykonaná kedykoľvek za trvania omeškania dlžníka. Ak by zákonodarcia mienil týmto ustanovením definovať osobité náležitosti výzvy, resp. poskytnúť dlžníkovi lehotu na dobrovoľné plnenie po dobu 90 dní od doručenia výzvy, nepochybne by to bolo v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. výslovne a jednoznačne uvedené. V tejto súvislosti dovolateľka poukázala na skutočnosť, že v súlade s uvedeným ustanovením na účinné postúpenie pohľadávky postačuje kumulatívne splnenie dvoch zákonných podmienok, ktoré v danom prípade boli splnené, a to vyzvať dlžníka na splnenie čo len časti jeho peňažného záväzku a omeškanie dlžníka so splnením čo len časti peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 dní. Dovolateľka zároveň zdôraznila, že postupca v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. nebol v prípade splnenia zákonných podmienok povinný upozorňovať a informovať dlžníka na skutočnosť, že po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie dlhu bude oprávnená postúpiť pohľadávku na inú osobu, nakoľko z uvedeného ustanovenia mu takáto povinnosť ako banke ani nevyplýva. Uvedené ustanovenie žiadnym možným výkladom nepojednáva o tom, že na platné postúpenie pohľadávky je potrebná „osobitná“ výzva a rovnako neurčuje ani žiadne jej osobitné náležitosti, ale práve naopak, ak sú kumulatívne splnené vyššie uvedené podmienky, tak potom k účinnému postúpeniu pohľadávky riadne došlo, a aktívna vecná legitimácia je daná. V konaní bolo predloženými listinnými dôkazmi preukázané, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky i napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a teda bolo preukázané, že zo strany postupcu nedošlo k porušeniu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Nadväzujúc na uvedené dovolateľka poukázala na odlišné právne posúdenie odvolacím

súdom výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v skutkovo obdobných veciach i na rozhodovaciu prax krajských súdov Slovenskej republiky, ktoré rozhodnutia príkladmo uviedla a z nich relevantnú časť citovala. Navrhla napadnuté rozhodnutie i rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaný písomné vyjadrenie k doručenému dovolaniu nepredložil.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

13. Podľa § 387 ods. 2 a 3 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

14. Civilný sporový poriadok umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

15. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že odvolací súd pri posudzovaní otázky účinného doručenia zásielok obsahujúcich výzvy v zmysle ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., prezentoval názor, v zmysle ktorého „predloženie samotného elektronického podacieho hárku samo o sebe ešte nedokazuje, že došlo k doručeniu zásielky - výzvy a oznámenia aj do dispozičnej sféry žalovaného na adresu uvedenú v zmluve o úvere, t. j. nepreukazuje, aký bol osud zásielky po jej odovzdaní na pošte. Aj keď na doručovanie zásielky prostredníctvom poštového doručovateľa nemá odosielateľ vplyv a dosah, ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka jednoznačne vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi - neprítomnej osobe. Nestačí teda v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry dlžníkov ako adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou a s jej obsahom. Pre preukázanie uvedeného bolo totiž potrebné, aby žalobkyňa preukázala, že listina došla do dispozičnej sféry dlžníka, a to buď doručenkou alebo kópiou vrátenej listovej zásielky neprevzatej spotrebiteľom v odbernej lehote. Nositeľkou dôkazného bremena a možnosti dlžníka oboznámiť sa s obsahom podania bola v tomto prípade žalobkyňa. K predloženým printscreenom sledovania doručenia zásielok s výzvami cez Slovenskú poštu a. s., ktoré boli odoslané 3. novembra 2020 a časovo by zodpovedali momentu pred vyhlásením predčasnej splatnosti, odvolací súd uviedol, že ide o vykázanie administratívnej činnosti Slovenskej pošty a. s. bez ohľadu na to, kto v skutočnosti prevzal poštovú zásielku. Skutočnosť, že žalobkyňa odoslala na prepravu zásielku, ktorú podľa svojho tvrdenia doručoval dlžníkom neznamena, že tým bolo preukázané aj doručenie týchto zásielok dlžníkom do ich dispozičnej sféry. Vzhľadom na uvedené mal odvolací súd za to, že žalobkyňa nepreukázala v konaní svoju aktívnu vecnú legitímáciu, pretože nebol daný základný predpoklad platného postúpenia pohľadávky, ktorej sa žalobkyňa domáhala, a ktorým bola splatnosť postupovaného záväzku. V kontexte uvedeného odvolací súd poukázal na právny záver vyplývajúci z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2024 sp. zn. 7Cdo/133/2023, v zmysle ktorého podací hárk s uvedením konkrétneho čísla, nie je dôkazom o tom, že by výzva na splatenie dlžnej časti úveru bola aj reálne doručená a dostala sa do dispozičnej sféry žalovaných“.

16. Oboznámením sa s obsahom uplatnených námietok žalobkyňou v odvolaní, ako aj s obsahom predložených listinných dôkazov, dovolací súd zistil, že odvolací súd sa dôsledne nevysporiadal s otázkou preukázania účinného doručenia zásielok adresovaných žalovanému právnu predchodkyňou žalobkyne, ktoré námietky boli relevantné pre záver o preukázaní aktívnej legítimácie žalobkyne v spore. Aj pre rozhodovanie odvolacieho súdu platí, že iba rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je úplným naplnením požiadavky spravodlivého procesu a princípu právnej istoty v súlade s čl. 2 Základných princípov CSP.

17. K preukazovaniu doručovania písomnosti podacím hárkom dovolateľka okrem zhrnutia skutkových okolností poukázala aj na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít a to na judikát R 4/2021 a rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017.

18. Z rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu vyplýva, že otázkou tzv. fikcie doručenia sa zaoberal dovolací súd napr. v rozhodnutiach sp. zn. 5Cdo/36/2020, 7Cdo/133/2023, 2Cdo/182/2022, 4Cdo/90/2023, 2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017, ktoré rozhodnutia predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax v zmysle prijatých judikátov R 71/2018, R 83/2018.

19. Najvyšší súd v rozsudku z 15. decembra 2020 sp. zn. 5Cdo/36/2020, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2021 ako judikát R 4/2021 judikoval právnu vetu v znení: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení do 31. decembra 2016 oprávňovalo banku postúpiť tretej osobe len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia splatná“. Z jeho odôvodnenia vyplýva, že „Ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje režim doručovania hmotnoprávných úkonov. V zmysle uvedeného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o tzv. teóriu dôjdenia, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie „dostane do jeho dispozície sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávného úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávného úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávného úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010). Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napríklad vhoďenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal v zmluve najavo, že písomnosti možno posilať aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozície sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať. V zmluvnej právnej praxi sa zvyknú v súvislosti s doručovaním právnych úkonov a iných listín v zmluvách používať dojednania upravujúce tzv. fikciu

doručenia, podľa ktorej sa zásielka považuje za doručenie bez ohľadu na to, či doručenie (v zmysle faktického prevzatia zásielky) bolo reálne vykonané. V tomto smere možno rozlišovať dve situácie fikcie doručenia, a to: 1/ zásielka sa považuje za doručenie uplynutím vopred určených dní odo dňa jej odoslania, 2/ zásielka sa považuje za doručenie dňom jej vrátenia odosielaťúcemu subjektu z dôvodu neprevzatia adresátom. K prvému spôsobu dojednávania fikcie doručenia zaujala súdna prax odmietavé stanovisko, podľa ktorého dohodou zmluvných strán nemožno platne dojsť k nevyvrátiteľnej domnienke ani fikcii, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručenie len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Podľa tohto názorového prúdu fikcia doručenia neobstoí ako platne dojednaná pre jej rozpor s ustanovením § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok. Pri zmene dohodnutého režimu doručovania majú zmluvné strany vzájomnú oznamovaciu povinnosť, aby sa zabezpečila účinnosť doručovania právnych úkonov - zmluvnej strane nemožno pričítať v jej neprospech, že doručovala na pôvodne dohodnutú adresu, ak jej táto zmena nebola včas oznámená (z dôvodu právnej istoty v právnych vzťahoch možno odporučiť dojsť k notifikačnej povinnosti týkajúcej sa zmien v doručovaní výslovným spôsobom v zmluve). Je neprípustné, aby adresát porušením povinnosti oznámiť novú adresu požíval výhody spočívajúce v zmarení právnych účinkov pre neho nepriaznivých právnych úkonov, a to na úkor konajúcej osoby, ktorá koná v súlade s tým, čo bolo pre doručovanie dohodnuté. Pri druhom spôsobe dojednávania fikcie doručenia je irelevantné, či sa adresát v mieste doručovania skutočne zdržiava - dôležité je to ako vymedzil spôsob prijímania zásielok v zmluve. Predpokladá sa, že ak účastník zmluvy uvedie určitú adresu, tak tým vymedzil svoju dispozičnú sféru, kde má zabezpečenú možnosť oboznámiť sa s doručovanou zásielkou. Opačná argumentácia by totiž viedla k absurdným dôsledkom - zmluvná strana by úmyselne uviedla adresu, na ktorej sa nezdržiava, aby znemožnila účinné doručovanie. Takto dojednanú fikciu doručenia možno istým spôsobom považovať za nadbytočnú, nakoľko pri doručovaní hmotnoprávnych úkonov sa nevyžaduje reálne prevzatie zásielky adresátom - z toho vyplýva, že aj bez takto dojednanej fikcie doručenia sa bude právny úkon považovať za doručenie bez ohľadu na jeho faktické prevzatie, ak dôjde do dispozičnej sféry adresáta. Koncepcia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylnou od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchýlnu dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhyba prevzatí zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielaťľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa

adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámiť. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať“. Dovolací súd zároveň poznamenal, že v spotrebiteľských sporoch je nevyhnutné posudzovať inštitút dojednaní oveľa prísnejšie, t. j. cez test prijateľnosti zmluvných podmienok spotrebiteľských zmlúv v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

20. V uznesení z 27. novembra 2024 sp. zn. 7Cdo/133/2023 v skutkovo obdobnej veci týkajúcej sa žalobkyne pri riešení otázky doručenia výzvy podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka najvyšší súd uviedol, že „len podací hárok s uvedením konkrétneho čísla, nie je dôkazom o tom, že by výzva na splatenie dlžnej časti úveru bola aj reálne doručená a dostala sa do dispozičnej sféry žalovaných“. Totožný právny záver vyplýva aj z rozsudku najvyššieho súdu z 29. mája 2023 sp. zn. 2Cdo/182/2022. V uznesení z 29. novembra 2023 sp. zn. 4Cdo/90/2023 najvyšší súd okrem iného zdôraznil, že „v prípade sporu o doručenie písomnosti/výziev je na odosielateľovi, resp. jeho právnom nástupcovi, aby preukázal, že zásielka bola žalovanému doručená, resp. sa dostala do jeho dispozičnej sféry a je na odosielateľovi, aby zásielku doručoval adresátovi tak, aby vedel relevantne preukázať jej doručenie, resp. to, že adresát mal možnosť sa s obsahom zásielky oboznámiť“.

21. V preskúmvanej veci je nepochybné, že dovolateľka jednotlivé výzvy doručované jej právnu predchodkyňou žalovanému zidentifikovala s uvedením konkrétneho čísla predložených podacích hárkov, ktoré k výzvam pripojila (v spise na č. l. 84 -85, č. l. 182 až 187). Navyše uvedené zásielky boli doručované na adresu žalovaného vyplývajúcu zo zmluvy o splátkovom úvere uzavretej so Slovenskou sporiteľňou a. s. a žalovaným dňa 22. júna 2011 (v spise na č. l. 26) v súlade s dojednanými podmienkami na doručovanie v zmysle bodu 10.5 všeobecných obchodných podmienok. Zároveň ako listinný dôkaz predložila aj všeobecné obchodné podmienky, z ktorých z bodu 10.3. vyplýva, že „pri doručovaní písomnosti poštou sa zásielka považuje za doručení v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní a v cudzine siedmy deň po jej odoslaní“ (v spise na č. l. 45). S uvedenými dojednanými podmienkami sa odvolací súd v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal, ani na ne neprihliadal. Na základe uvedeného preto dovolateľka dôvodne namietala, že konanie je zaťažované vadou zmätočnosti z dôvodu, že sa odvolací súd náležite nevysporiadal s podstatnými uplatnenými námietkami.

22. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe ústavného súdu je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, I. ÚS 218/2019).

23. Napokon ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudky vo veciach Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, č. 21522/93, a Higgins a ostatní proti Francúzsku z 19. februára 1998, č. 134/1996/753/952). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozsudok vo veci Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, č. 13942/88).

24. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu v súlade s

ustanovením § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Z dôvodu zrušenia napadnutého rozhodnutia z procesných dôvodov, dovolací súd vecne neposudzoval namietané nesprávne právne posúdenie veci v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP.

25. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

26. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu opätovne prejednať a rozhodnúť o odvolaní žalobkyne s tým, že pri posudzovaní otázky preukázania doručenia písomnosti je potrebné vychádzať z právneho názoru uvedeného v bodoch 19. až 21. odôvodnenia (§ 455 CSP).

27. O trovách pôvodného konania o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novo rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

28. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.